

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده مدیریت و حسابداری

دانشگاه سمنان

دانشگاه سمنان

دانشکده مدیریت و اقتصاد

رساله جهت اخذ دکترا در رشته مدیریت بازرگانی (بین الملل)

عنوان :

طراحی و تبیین مدل مدیریت نوآوری جامع و امکان سنجی آن در سازمان های صنعتی ایران

استاد راهنما :

دکتر عباسعلی حاجی کریمی

اساتید مشاور :

دکتر محمد رضا حمیدی زاده   دکتر نسرین جزئی

نگارش :

سید مهدی گلستان هاشمی

مهر ماه ۱۳۹۱

سپاس و قدردانی

الحمد لله رب العالمين سبحان الله رب سماءات و الارض

شکر و سپاس و منت و عزت خدای را
برور دگار خلق و خداوند کبریا

حمد و ستایش بی انتها آفرید گار عالم هستی را که توفیق عطا فرمود با توکل بر او این پژوهش انجام گیرد.

بر خود وظیفه می دانم از کلیه بزرگواران ارجمندی که مرا در انجام این پایان نامه یاری نموده اند صمیمانه قدردانی و سپاسگذاری نموده و از خداوند متعال برایشان سلامتی ، بهروزی و توفیقات روز افزون الهی آرزو نمایم .

از استاد گرامی و بزرگوارم جناب آقای دکتر عباسعلی حاجی کریمی که با هدایت ها و رهنمودهای ارزشمندشان انجام این پایان نامه را امکان پذیر نمودند صمیمانه کمال تشکر و قدردانی را می نمایم .
از اساتید گرانقدر و ارجمند جناب آقای دکتر محمد رضا حمیدی زاده و سرکار خانم دکتر نسرین جزئی که با راهنمایی ها و مساعدت های ارزنده شان یاری ام نموده اند صمیمانه تقدیر و سپاسگذاری می کنم .

از اساتید بزرگوار و ارجمند جناب آقای دکتر عباس بازرگان ، جناب آقای دکتر طهمورث حسنقلی پور جناب آقای دکتر علی حقیقی و سرکار خانم دکتر منیژه قره چه ، که به عنوان اساتید داور رهنمودهای ارزشمندی ارائه فرمودند صمیمانه تشکر و سپاسگذاری می نمایم .

وظیفه دارم از کلیه زحمات و همکاری های استاد گرامی و بزرگوار جناب آقای دکتر علی اکبر امین بیدخته که همواره در مراحل مختلف حمایت های ارزشمند نموده اند و نیز جناب آقای دکتر علی خیرالدین صمیمانه کمال سپاسگذاری و قدردانی را بنمایم .

همچنین لازم می دانم از مساعدت های ارزشمند جناب آقای دکتر حسن فارسیجانی ، جناب آقای دکتر اسماعیل فدایی نژاد و نیز جناب آقای دکتر قاسمی و کلیه بزرگوارانی که به نحوی همکاری داشته اند و فرصت ذکر نامشان در اینجا نشده صمیمانه سپاسگذاری نمایم .

تقدیم .... به :

روح در ملکوت اعلای پدر گرانقدر و مادر مکرم (رحمه الله عليه)

به خاطر انبوه زحماتشان و وجود و بسیاری چیزهایی که از آنها دارم

تقدیم .... به :

همه‌ی معلمین و اساتید ارجمند در کلیه‌ی دوره‌های تحصیلی ام

به خاطر همه‌ی درس‌ها و دانش‌هایی که از آنها آموخته ام

تقدیم .... به :

همسر گرامی و فرزندان عزیزم

به خاطر همه‌ی صبوری‌ها و بسیاری حمایت‌ها و امیدهایی که از آنها دارم

و تقدیم .... به :

جامعه علمی دانشگاهی و صنعتی کشور عزیزم ایران

به خاطر همه‌ی آنچه که کشورم از آنها دارد و دینی که به آنها دارم

به نام خداوند جان و خرد

فهرست کلی

.....	فهرست تفصیلی
.....	فهرست شکل ها
.....	فهرست جداول
۱	فصل اول : کلیات پژوهش
۲۰	فصل دوم : مبانی نظری پژوهش
۱۰۴	فصل سوم : روش شناسی پژوهش
۱۱۸	فصل چهارم : تحلیل داده ها ، آزمون ها و تحلیل مدل
۲۰۰	فصل پنجم : تحلیل یافته ها ، نتیجه گیری و پیشنهادها
۲۳۵	فهرست منابع
.....	پیوست ها

فهرست تفصیلی

فصل اول : کلیات پژوهش

۱-۱-۱	- مقدمه	۲
۱-۱-۲	- بیان موضوع	۲
۱-۱-۳	- بیان مسئله	۵
۱-۱-۴	- اهداف پژوهش	۶
۱-۱-۴-۱	- هدف اصلی	۶
۱-۱-۴-۲	- اهداف فرعی	۶
۱-۱-۵	- ضرورت پژوهش	۶
۱-۱-۶	- مبانی نظری پژوهش	۷
۱-۱-۷	- سوالات پژوهش	۹
۱-۱-۷-۱	- سوال اصلی	۹
۱-۱-۷-۲	- سوالات فرعی	۹
۱-۱-۷-۳	- سوال اصلی بخش دوم پژوهش	۱۰
۱-۱-۸	- مدل مفهومی پژوهش	۱۰
۱-۱-۹	- تعریف عملیاتی متغیرهای پژوهش	۱۱
۱-۱-۹-۱	- تعریف عملیاتی متغیرهای بخش ورودی مدل	۱۱
۱-۱-۹-۲	- تعریف عملیاتی متغیرهای بخش پردازش مدل	۱۳
۱-۱-۹-۳	- تعریف عملیاتی متغیرهای بخش خروجی مدل	۱۴
۱-۱-۱۰	- روش شناسی انجام پژوهش	۱۵
۱-۱-۱۰-۱	- نوع پژوهش	۱۵

۱۵	۱-۱-۲- جامعه‌ی آماری پژوهش و نمونه.....
۱۵	۱-۳- روش‌های گردآوری داده‌ها .....
۱۵	۱-۴- شیوه‌های تحلیل داده‌ها .....
۱۶	۱-۵- قلمرو موضوعی پژوهش .....
۱۶	۱-۶- قلمرو مکانی پژوهش .....
۱۶	۱-۷- قلمرو زمانی پژوهش .....
۱۶	۱-۸- محدودیت‌های پژوهش .....
۱۶	۱-۹- جنبه‌های نوآوری پژوهش .....
۱۸	۱-۱۰- خلاصه .....

فصل دوم : پیشینه و مبانی نظری پژوهش

۲۰	۲-۱- مقدمه .....
۲۰	۲-۲- تعاریف و مفاهیم .....
۲۰	۲-۲-۱- تعاریف خلاقیت .....
۲۲	۲-۲-۲- تعاریف نوآوری .....
۲۳	۲-۲-۳- انواع نوآوری در سازمان .....
۲۴	۲-۲-۴- تعریف مدیریت نوآوری .....
۲۵	۲-۳-۱- پیشینه‌ی کلی پژوهش .....
۲۵	۲-۳-۲- مطالعات و نظریات اولیه .....
۲۸	۲-۳-۳- دوره‌ها یا نسل‌های مدیریت نوآوری .....
۲۸	۲-۳-۴-۱- دوره‌یا نسل اول مدیریت نوآوری .....
۲۸	۲-۳-۴-۲- دوره‌یا نسل دوم مدیریت نوآوری .....
۳۰	۲-۳-۴-۳- دوره‌یا نسل سوم مدیریت نوآوری .....
۳۱	۲-۳-۴-۴- دوره‌یا نسل چهارم مدیریت نوآوری .....
۳۳	۲-۳-۴-۵- دوره‌یا نسل پنجم مدیریت نوآوری .....
۳۴	۲-۴-۱- مدل‌های مدیریت نوآوری .....
۳۴	۲-۴-۲- مدل نوآوری دو .....
۳۵	۲-۴-۳- مدل فرایند نوآوری ایرت .....
۳۶	۲-۴-۴- مدل فرایند نوآوری تام .....

۳۷	۴-۴-۲ - مدل نوآوری رسول
۳۹	۴-۴-۲ - مدل فرایند نوآوری اولریچ
۴۰	۴-۴-۲ - مدل فرایند نوآوری پلیشاک
۴۱	۴-۴-۲ - مدل نوآوری مرحله ورودی کوبیر
۴۲	۴-۴-۲ - مدل نوآوری آخن
۴۳	۴-۴-۲ - مدل قابلیت نوآوری لاوسون و سامسون
۴۴	۴-۴-۲ - مدل نوآوری تعاملی گالوج
۴۵	۴-۴-۲ - مدل نقشه راه نوآوری برنندبرگ
۴۶	۴-۴-۲ - مدل عوامل نوآوری موفق پان ، بیز و کلاینیچ
۴۷	۴-۴-۲ - مدل معماری نوآوری سابر
۴۸	۴-۴-۲ - مدل نوآوری گسترده بسانت
۴۸	۴-۴-۲ - مدل نوآوری باز چسبروگ
۴۹	۴-۴-۲ - مدل هفت چرخه‌ی نوآوری
۵۰	۴-۴-۲ - مدل شبکه‌ی نوآوری تروت
۵۱	۴-۴-۲ - مدل نوآوری پنج عاملی گوفین و میشل
۵۲	۴-۴-۲ - مدل نوآوری سیستم کارخانه‌ی خلاق گالاناکیس
۵۳	۴-۴-۲ - مدل سیستم نوآوری سازمانی لاتاسیک ، شاو و لیتر
۵۴	۴-۴-۲ - مدل نوآوری چهار بعدی ماگه
۵۵	۴-۴-۲ - مدل خانه‌ی نوآوری کرنی
۵۶	۴-۴-۲ - مدل رادار نوآوری دو چن و ساونی
۵۶	۴-۴-۲ - مدل نوآوری انجمن آینور
۵۷	۴-۴-۲ - مدل فرایند نوآوری قیف و شیپور پریز و لwoo
۵۸	۴-۴-۲ - مدل نوآوری استام
۵۹	۴-۴-۲ - مدل نوآوری بیر کینشاو
۶۰	۴-۴-۲ - مدل معماری نوآوری دو فازی همگرا و اگرا
۶۱	۴-۴-۲ - مدل سیستم مدیریت نوآوری CEN/TC389
۶۲	۴-۴-۲ - مدل مدیریت نوآوری جامع
۶۲	۴-۴-۲ - مدل مدیریت نوآوری جامع گسو
۶۴	۴-۴-۲ - مدل مدیریت نوآوری جامع گلستان هاشمی

۳۱-۴-۲- انواع مدل های مدیریت نوآوری و چکیده نکات کلیدی ۶۵
۶۹- ۵- مولفه های سازمانی و خلاقیت و نوآوری ۶۹
۶۹- ۱- ساختار سازمانی و خلاقیت و نوآوری ۶۹
۶۹- ۲- فرهنگ سازمانی و خلاقیت و نوآوری ۶۹
۷۰- ۳- خلاصه نتایج پژوهش ها در باره‌ی موفقیت نوآوری ۷۰
۷۳- ۴- رویکردها و مفاهیم نوین در مدیریت نوآوری ۷۳
۷۳- ۵- سنجش و ارزیابی نوآوری ۷۳
۷۴- ۶- راهنمای فراسکاتی برای سنجش و ارزیابی تحقیق و توسعه ۷۴
۷۵- ۷- ۱- راهنمای اسلوب برای سنجش و ارزیابی نوآوری ۷۵
۷۷- ۷- ۲- استانداردهای مدیریت نوآوری ۷۷
۷۷- ۱-۲- ۷- ۲- استانداردهای UNE 1666000 برای مدیریت تحقیق و توسعه و نوآوری ۷۷
۷۸- ۲-۲- ۷- ۲- استاندارد مدیریت نوآوری BS 7000-1 ..... ۷۸
۷۹- ۳-۲- ۷- ۲- استاندارد نوآوری مرکز توسعه‌ی کسب و کار سنگاپور ۷۹
۸۰- ۴-۲- ۷- ۲- استانداردهای مدیریت نوآوری CEN/TC 389 اروپا ۸۰
۸۱- ۵- ۷- ۲- نوآوری الکترونیک ۸۱
۸۱- ۱-۳- ۷- ۲- مراکز و شبکه های مجازی پژوهش و نوآوری ۸۱
۸۳- ۲-۳- ۷- ۲- خوشه های نوآوری مجازی ۸۳
۸۴- ۳-۳- ۷- ۲- پارک فناوری مجازی ۸۴
۸۴- ۴-۳- ۷- ۲- آزمایشگاه مجازی ۸۴
۸۵- ۵-۳- ۷- ۲- نظام های اطلاعات نوآوری و نظام های تصمیم یار نوآوری ۸۵
۸۷- ۶-۳- ۷- ۲- خلاقیت و نوآوری به کمک رایانه ۸۷
۸۸- ۷- ۴- توسعه‌ی محصول جدید ۸۸
۸۸- ۵- ۷- توسعه‌ی کسب و کار جدید ۸۸
۸۸- ۶- ۷- نوآوری محیط زیست گرایانه ۸۸
۸۸- ۷- ۷- نوآوری پایدار ۸۸
۸۹- ۸- ۷- نوآوری همکارانه و مشارکتی ۸۹
۸۹- ۹- ۷- نوآوری مشتری ۸۹
۸۹- ۱۰- ۷- نوآوری ناب ۸۹
۸۹- ۱۱- ۷- ۲- مدیریت نوآوری جهانی ۸۹

---

۸۹	۱۲-۷-۲- جنبه های اخلاقی نوآوری .....
۹۰	۱۳-۷-۲- نظام ملی نوآوری .....
۹۱	۱۴-۷-۲- کارآفرینی سازمانی .....
۹۲	۱۵-۷-۲- خلاقیت نوآوری شناسی سازمانی مدیریتی .....
۹۳	۱۶-۷-۲- تکنیک های خلاقیت .....
۹۳	۱۷-۷-۲- حل خلاق مسئله .....
۹۴	۱۸-۷-۲- خلاقیت و نوآوری نظام دار (مهندسی خلاقیت تریز - TRIZ) .....
۹۶	۱۹-۷-۲- مهندسی خلاقیت طبیعت الگو .....
۹۶	۲۰-۷-۲- مهندسی خلاقیت علمی تخیلی .....
۹۷	۲-۸- دیگر رویکردها و مفاهیم مهم مرتبط با مدیریت نوآوری .....
۹۷	۱-۸-۲- مدیریت دانش .....
۹۷	۲-۸-۲- مدیریت سرمایه‌ی فکری .....
۹۸	۳-۸-۲- یادگیری سازمانی .....
۹۸	۴-۸-۲- سازمان یادگیرنده و یاد دهنده .....
۹۸	۱-۴-۸-۲- هوش سازمانی .....
۹۹	۵-۸-۲- مدیریت تغییر و تحول سازمانی .....
۹۹	۶-۸-۲- مهندسی مجدد فرایندهای کسب و کار .....
۱۰۰	۷-۸-۲- مدیریت فناوری .....
۱۰۰	۸-۸-۲- مدیریت راهبردی .....
۱۰۰	۹-۸-۲- آینده پژوهی .....
۱۰۱	۱۰-۸-۲- نظام های اطلاعات مدیریت و کسب و کار .....
۱۰۲	۱۱-۸-۲- مدیریت بازاریابی .....
۱۰۲	۱۲-۸-۲- طراحی .....
۱۰۲	۱-۱۲-۸-۲- طراحی محصول .....
۱۰۳	۲-۱۲-۸-۲- طراحی مهندسی .....
۱۰۳	۳-۱۲-۸-۲- طراحی صنعتی .....
۱۰۳	۴-۱۲-۸-۲- مدیریت طراحی .....
۱۰۳	۱۳-۸-۲- مهندسی محصول .....
۱۰۳	۱۴-۸-۲- مدیریت محصول .....

۱۰۴	۱۵-۸-۲- مهندسی سیستم
۱۰۵	۱۶-۸-۲- مهندسی نوآوری
۱۰۵	۱۷-۸-۲- مدیریت پروژه
۱۰۶	۱۸-۸-۲- مدیریت تولید و عملیات
۱۰۶	۱۹-۸-۲- مدیریت بهره وری
۱۰۶	۲۰-۸-۲- مدیریت کیفیت
۱۰۷	۱-۲۰-۸-۲- سیستم مدیریت کیفیت
۱۰۷	۲-۲۰-۸-۲- مدیریت کیفیت جامع
۱۰۷	۳-۲۰-۸-۲- استانداردهای مدیریت کیفیت
۱۰۸	۲۱-۸-۲- نظام پیشنهادها
۱۰۸	۲۲-۸-۲- حلقه های بهبود و نوآوری
۱۰۸	۲۳-۸-۲- تعالی سازمانی
۱۰۹	۱-۲۳-۸-۲- مدل های تعالی سازمانی
۱۰۹	۲۴-۸-۲- چابکی سازمانی
۱۰۹	۲۵-۸-۲- رویکرد سیستمی
۱۱۰	۹-۹- فرایند طراحی مدل مفهومی پژوهش
۱۱۱	۱۰-۲- مدل مفهومی پژوهش
۱۱۲	۱۱-۲- اجزاء مدل و پژوهش های پشتیبان
۱۱۵	۱۲-۲- خلاصه

فصل سوم: روش شناسی پژوهش

۱۱۹	۳-۱- مقدمه
۱۱۹	۳-۲- نوع پژوهش
۱۱۹	۳-۲-۱- نوع پژوهش بر اساس هدف
۱۱۹	۳-۲-۲- نوع پژوهش بر اساس کمی یا کیفی بودن
۱۲۰	۳-۲-۳- نوع پژوهش بر اساس نحوه ی گردآوری داده ها
۱۲۰	۳-۳- ویژگی های پژوهش
۱۲۱	۳-۴- فرایند پژوهش
۱۲۲	۳-۵- رویکرد مدل سازی پژوهش

۳-۶- تعیین شاخص های متغیرهای پژوهش ۱۲۳
۳-۷- روش های گردآوری داده ها ۱۲۶
۳-۷-۱- بررسی ها و مطالعات کتابخانه ای ۱۲۶
۳-۷-۲- پرسشنامه ۱۲۶
۳-۷-۳- روایی و پایایی پرسشنامه ۱۲۷
۳-۷-۴- روایی (اعتبار) پرسشنامه ۱۲۷
۳-۷-۵- پایایی (قابلیت اعتماد) پرسشنامه ۱۲۷
۳-۷-۶- جامعه و نمونه ای آماری ۱۲۸
۳-۷-۷- جامعه ای آماری پژوهش ۱۲۸
۳-۷-۸- نمونه ای آماری پژوهش ۱۲۹
۳-۷-۹- روش های تجزیه و تحلیل داده ها ۱۳۱
۳-۷-۱۰- روش های آماری توصیفی ۱۳۱
۳-۷-۱۱- آزمون ضریب همبستگی پرسون ۱۳۱
۳-۷-۱۲- تحلیل رگرسیون ۱۳۲
۳-۷-۱۳- روش مدل یابی معادلات ساختاری ۱۳۳
۳-۷-۱۴- آزمون t دو نمونه ای زوجی ۱۳۴
۳-۷-۱۵- خلاصه ۱۳۴
فصل چهارم : تحلیل داده ها ، آزمون ها و تحلیل مدل
۴-۱- مقدمه ۱۳۶
۴-۲- تحلیل و توصیف داده های جمعیت شناختی ۱۳۶
۴-۳- تحلیل و توصیف داده های متغیرهای مدل پژوهش ۱۴۳
۴-۴- تحلیل و توصیف داده های وضعیت موجود و بالقوه متغیرهای مدل در سازمان های صنعتی ۱۴۵
۴-۵-۱- اندازه های آماری متغیرهای ورودی برای وضعیت موجود ۱۴۵
۴-۵-۲- اندازه های آماری متغیرهای پردازش برای وضعیت موجود ۱۴۷
۴-۵-۳- اندازه های آماری متغیرهای خروجی برای وضعیت موجود ۱۴۸
۴-۵-۴- اندازه های آماری متغیرهای ورودی برای وضعیت بالقوه ۱۴۹
۴-۵-۵- اندازه های آماری متغیرهای پردازش برای وضعیت بالقوه ۱۵۰
۴-۵-۶- اندازه های آماری متغیرهای خروجی برای وضعیت بالقوه ۱۵۱

۴-۵-۱- همبستگی متغیرهای مدل ۱۵۲
۴-۵-۲- همبستگی متغیرهای بخش ورودی مدل با متغیرهای پردازش ۱۵۲
۴-۵-۳- همبستگی متغیرهای ورودی مدل با متغیرهای خروجی ۱۵۸
۴-۵-۴- همبستگی متغیرهای پردازش مدل با متغیرهای خروجی ۱۶۲
۴-۵-۵- همبستگی میان متغیرهای ورودی مدل ۱۶۴
۴-۵-۶- همبستگی میان متغیرهای پردازش مدل ۱۶۶
۴-۵-۷- همبستگی میان متغیرهای خروجی مدل ۱۶۸
۴-۶- تحلیل مدل مفهومی پژوهش ۱۷۰
۴-۶-۱- سوالات پژوهش ۱۷۰
۴-۶-۲- سوالات اصلی ۱۷۰
۴-۶-۳- سوالات فرعی ۱۷۰
۴-۶-۴- اجزای مدل مفهومی پژوهش ۱۷۱
۴-۶-۵- آماده سازی مدل مفهومی پژوهش برای آزمون اعداد معناداری ۱۷۲
۴-۶-۶- مدل اعداد معناداری ۱۷۵
۴-۶-۷- نیکویی برازش مدل ۱۷۸
۴-۶-۸- مدل تخمین استاندارد و تحلیل مسیر ۱۸۲
۴-۶-۹- پاسخ به سوالات پژوهش ۱۸۶
۴-۶-۱۰- مدل تخمین غیر استاندارد تحلیل مسیر ۱۸۹
۴-۶-۱۱- معادلات اندازه گیری و ضریب تعیین متغیرهای مدل ۱۹۰
۴-۶-۱۲- مقادیر خطأ و تخمین غیراستاندارد برای مدل کامل ۱۹۶
۴-۶-۱۳- مدل روابط کلیه ای متغیرهای پژوهش ۱۹۸
۴-۶-۱۴- شاخص های اصلاح مدل ۲۰۰
۴-۶-۱۵- مدل تحلیل شده و نهایی پژوهش ۲۰۲
۴-۶-۱۶- تحلیل شکاف وضعیت موجود و بالقوه صنایع ایران نسبت به شاخص های مدل ۲۰۳
۴-۶-۱۷- فرضیه ها ۲۰۶
۴-۶-۱۸- فرضیه ای اصلی ۲۰۶

۴-۷-۲-۱-۲- فرضیه های فرعی مربوط به شاخص های ورودی مدل ۲۰۶
۴-۷-۲-۳- فرضیه های فرعی مربوط به شاخص های پردازش مدل ۲۰۷
۴-۷-۲-۴- آزمون فرضیه ها ۲۰۸
۴-۸- بررسی و تحلیل کیفی مدل پژوهش و نتایج تحلیل شکاف ۲۰۸
۴-۹- خلاصه ۲۱۱

فصل پنجم : تحلیل یافته ها ، نتیجه گیری و پیشنهادها

۵-۱- مقدمه ۲۱۳
۵-۲- خلاصه پژوهش ۲۱۳
۵-۳- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون مدل پژوهش ۲۱۴
۵-۳-۱- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون مدل پژوهش بخش ورودی ۲۱۴
۵-۳-۲- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون مدل پژوهش بخش پردازش ۲۱۷
۵-۳-۳- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون مدل پژوهش بخش خروجی ۲۲۰
۵-۴- جمع بندی و تحلیل نتایج مربوط به متغیرهای سطح اول مدل ۲۲۲
۵-۵- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای مدل ۲۲۳
۵-۵-۱- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای ورودی و پردازش ۲۲۳
۵-۵-۲- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای ورودی و خروجی ۲۲۵
۵-۵-۳- جمع بندی و تحلیل نتایج آزمون همبستگی بین متغیرهای پردازش و خروجی ۲۲۶
۵-۶- تحلیل نتایج آزمون مقایسه وضعیت موجود و بالقوه صنایع ایران نسبت به شاخص های مدل ۲۲۷
۵-۷- جنبه های نوآوری پژوهش ۲۲۷
۵-۸- پیشنهادهای حاصل از پژوهش ۲۳۰
۵-۸-۱- پیشنهادهای مبتنی بر بخش ورودی مدل ۲۳۰
۵-۸-۲- پیشنهادهای مبتنی بر بخش پردازش مدل ۲۳۱
۵-۹- محدودیت های پژوهش ۲۳۴
۵-۱۰- پیشنهادهایی برای پژوهش های آینده ۲۳۴
۵-۱۱- خلاصه ۲۳۵
۵-۱۲- فهرست منابع ۲۳۶
۵-۱۳- پیوست ها ۲۳۶

فهرست شکل ها

شکل ۱-۱- مدل مفهومی پژوهش ۱۰
شکل ۲-۱- دوره یا نسل اول مدیریت نوآوری : مدل فشار فناوری ۲۸
شکل ۲-۲- دوره یا نسل دوم مدیریت نوآوری : مدل کشش بازار ۲۸
شکل ۲-۳- مدل نوآوری آتریک ۲۹
شکل ۲-۴- دوره یا نسل سوم مدیریت نوآوری : مدل تعاملی و تلفیقی ۳۰
شکل ۲-۵- دوره یا نسل چهارم مدیریت نوآوری : مدل موازی و یکپارچه ۳۱
شکل ۲-۶- مدل نوآوری دو تورناسکی و فیشر ۳۴
شکل ۲-۷- مدل فرایند نوآوری ایرت ۳۵
شکل ۲-۸- مدل فرایند نوآوری تام ۳۶
شکل ۲-۹- مدل نوآوری راسول ۳۷
شکل ۲-۱۰- مدل نوآوری راسول (نمایش دوم) ۳۸
شکل ۲-۱۱- مدل فرایند نوآوری اولریچ ۳۹
شکل ۲-۱۲- مدل فرایند نوآوری پلیشاک ۴۰
شکل ۲-۱۳- مدل نوآوری مرحله ورودی کوپر ۴۱
شکل ۲-۱۴- مدل نوآوری آخر ۴۲
شکل ۲-۱۵- مدل قابلیت نوآوری لاوسون و سامسون ۴۳
شکل ۲-۱۶- مدل نوآوری تعاملی گالوج ۴۴
شکل ۲-۱۷- مدل نقشه‌ی راه نوآوری برندنبرگ ۴۵
شکل ۲-۱۸- مدل عوامل نوآوری موفق پان ، بیز و کلاینج ۴۶
شکل ۲-۱۹- مدل معماری نوآوری سابر ۴۷
شکل ۲-۲۰- مدل نوآوری بسته ۴۸
شکل ۲-۲۱- مدل نوآوری باز چسبروگ ۴۹

..... ۵۰	شکل ۲-۲۲- مدل شبکه‌ی نوآوری تروت
..... ۵۱	شکل ۲-۲۳- مدل نوآوری پنج عاملی گوفین و میشل
..... ۵۲	شکل ۲-۲۴- مدل نوآوری سیستم کارخانه‌ی خلاق گالاناکیس
..... ۵۳	شکل ۲-۲۵- مدل سیستم نوآوری سازمانی لاپتاپسیک، شاو و لیتر
..... ۵۴	شکل ۲-۲۶- مدل نوآوری چهار بعدی ماگ
..... ۵۵	شکل ۲-۲۷- مدل خانه‌ی نوآوری کرنی
..... ۵۶	شکل ۲-۲۸- مدل نوآوری آینور
..... ۵۷	شکل ۲-۲۹- مدل فرایند نوآوری قیف و شیپور پریز و لوو
..... ۵۸	شکل ۲-۳۰- مدل نوآوری استام
..... ۵۹	شکل ۲-۳۱- مدل نوآوری بیرکینشاو، همل و مول
..... ۶۰	شکل ۲-۳۲- مدل معماری نوآوری دو فازی همگرا و اگرا
..... ۶۱	شکل ۲-۳۳- مدل سیستم مدیریت نوآوری CEN/TC389
..... ۶۲	شکل ۲-۳۴- مدل پنج ضلعی مدیریت نوآوری جامع گسو
..... ۱۱۱	شکل ۲-۳۵- مدل مفهومی پژوهش (مدل مدیریت نوآوری جامع)
..... ۱۲۱	شکل ۳-۱- فرایند پژوهش
..... ۱۷۲	شکل ۴-۱- مدل مفهومی پژوهش (نمایش لیزرل)
..... ۱۷۵	شکل ۴-۲- مدل اعداد معناداری مدل پژوهش
..... ۱۸۳	شکل ۴-۳- مدل تخمین استاندارد تحلیل مسیر مدل پژوهش
..... ۱۸۹	شکل ۴-۴- مدل تخمین غیراستاندارد تحلیل مسیر مدل پژوهش
..... ۱۹۶	شکل ۴-۵- مقادیر خطأ و تخمین غیراستاندارد برای مدل کامل
..... ۱۹۸	شکل ۴-۶- مقادیر خطأ و تخمین های غیراستاندارد تحلیل مسیر متغیرهای آشکار
..... ۲۰۲	شکل ۴-۷- مدل تحلیل شده و نهایی پژوهش شامل ضرایب مسیر و اعداد معنی داری
..... ۲۲۸	شکل ۵-۱- مدل پیشنهادی پژوهش

فهرست جداول

جدول ۲-۱- تعاریف نوآوری ۲۲
جدول ۲-۲- فهرست مهم ترین پژوهشگران اولیه‌ی مدیریت نوآوری و چکیده نظرات مربوطه ۲۶
جدول ۲-۳- انواع مدل‌های مدیریت نوآوری و چکیده‌ی نکات کلیدی مربوطه ۶۵
جدول ۲-۴- نتایج تعدادی از پژوهش‌ها در باره‌ی مدیریت نوآوری ۷۰
جدول ۲-۵- مولفه‌های بخش ورودی مدل و پژوهش‌های پشتیبان ۱۱۲
جدول ۲-۶- مولفه‌های بخش پردازش مدل و پژوهش‌های پشتیبان ۱۱۳
جدول ۲-۷- مولفه‌های بخش خروجی مدل و پژوهش‌های پشتیبان ۱۱۴
جدول ۳-۱- ویژگی‌های پژوهش شامل ابعاد شش گانه ۱۲۰
جدول ۳-۲- متغیرها و شاخص‌های بخش ورودی مدل ۱۲۳
جدول ۳-۳- متغیرها و شاخص‌های بخش پردازش مدل ۱۲۴
جدول ۳-۴- متغیرها و شاخص‌های بخش خروجی مدل ۱۲۵
جدول ۳-۵- مقادیر آلفای کرونباخ پرسشنامه یک ۱۲۸
جدول ۳-۶- توزیع نمونه‌ها بر حسب زمینه‌ی فعالیت صنعتی ۱۳۰
جدول ۳-۷- شاخص‌های برازش مدل و دامنه‌ی مورد قبول ۱۳۳
جدول ۴-۱- توزیع جنسیت پاسخ دهنده‌گان ۱۳۷
جدول ۴-۲- توزیع سطح تحصیلات پاسخ دهنده‌گان ۱۳۷
جدول ۴-۳- توزیع سن پاسخ دهنده‌گان ۱۳۸
جدول ۴-۴- توزیع سابقه کار پاسخ دهنده‌گان ۱۳۸
جدول ۴-۵- توزیع پاسخ دهنده‌گان بر حسب نسبت سطح تحصیلات به سابقه کار ۱۳۹
جدول ۴-۶- توزیع پاسخ دهنده‌گان بر حسب نسبت سطح تحصیلات به سن ۱۴۰
جدول ۴-۷- توزیع پاسخ دهنده‌گان بر حسب نسبت سطح تحصیلات به جنسیت ۱۴۱
جدول ۴-۸- توزیع پاسخ دهنده‌گان بر حسب نسبت سن به جنسیت ۱۴۲

جدول ۴-۹- اندازه های آماری تاثیر متغیرهای ورودی بر خروجی.....	۱۴۳
جدول ۴-۱۰- اندازه های تاثیر متغیرهای پردازش بر خروجی.....	۱۴۴
جدول ۴-۱۱- اندازه های آماری متغیرهای ورودی مدل برای وضعیت موجود	۱۴۶
جدول ۴-۱۲- اندازه های آماری متغیرهای پردازش مدل برای وضعیت موجود	۱۴۷
جدول ۴-۱۳- اندازه های آماری متغیرهای خروجی مدل برای وضعیت موجود	۱۴۸
جدول ۴-۱۴- اندازه های آماری متغیرهای ورودی مدل برای وضعیت بالقوه	۱۴۹
جدول ۴-۱۵- اندازه های آماری متغیرهای پردازش مدل برای وضعیت بالقوه.....	۱۵۰
جدول ۴-۱۶- اندازه های آماری متغیرهای خروجی مدل برای وضعیت بالقوه	۱۵۱
جدول ۴-۱۵- ماتریس ضرایب همبستگی (پرسون) بین متغیرهای ورودی مدل و پردازش	۱۵۳
جدول ۴-۱۶- ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای ورودی مدل و خروجی	۱۵۸
جدول ۴-۱۷- ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پردازش مدل و خروجی	۱۶۲
جدول ۴-۱۸- ماتریس ضرایب همبستگی میان متغیرهای ورودی مدل.....	۱۶۴
جدول ۴-۱۹- ماتریس ضرایب همبستگی میان متغیرهای پردازش مدل.....	۱۶۶
جدول ۴-۲۰- ماتریس ضرایب همبستگی میان متغیرهای خروجی مدل	۱۶۸
جدول ۴-۲۱- نمادهای معروف متغیرهای مدل (در لیزرل)	۱۷۴
جدول ۴-۲۲- اعداد معناداری متغیرهای ورودی مدل	۱۷۶
جدول ۴-۲۳- اعداد معناداری متغیرهای پردازش مدل	۱۷۷
جدول ۴-۲۴- اعداد معناداری متغیرهای خروجی مدل	۱۷۷
جدول ۴-۲۵- شاخص های نیکوبی برآش مدل	۱۸۱
جدول ۴-۲۶- میزان بارهای عاملی (ضرایب مسیر) متغیرهای ورودی مدل	۱۸۴
جدول ۴-۲۷- میزان بارهای عاملی (ضرایب مسیر) متغیرهای پردازش مدل	۱۸۵
جدول ۴-۲۸- میزان بارهای عاملی (ضرایب مسیر) متغیرهای خروجی مدل	۱۸۵
جدول ۴-۲۹- معادلات اندازه گیری و مقدار R^2 متغیرهای ورودی مدل (منابع).....	۱۹۱

جدول ۴-۳۰- معادلات اندازه گیری و مقدار R^2 متغیرهای پردازش مدل ۱۹۳	۱۹۳
جدول ۴-۳۱- معادلات اندازه گیری و مقدار R^2 متغیرهای خروجی مدل ۱۹۴	۱۹۴
جدول ۴-۳۲- معادلات اندازه گیری و مقدار R^2 متغیرهای نهفته ۱۹۵	۱۹۵
جدول ۴-۳۳- ماتریس کوواریانس متغیرهای نهفته ۱۹۶	۱۹۶
جدول ۴-۳۴- آزمون تفاوت معناداری وضع موجود و بالقوه ای شاخص های ورودی مدل ۲۰۳	۲۰۳
جدول ۴-۳۵- آزمون تفاوت معناداری وضع موجود و بالقوه ای شاخص های پردازش مدل ۲۰۴	۲۰۴
جدول ۴-۳۶- آزمون تفاوت معناداری وضع موجود و بالقوه ای شاخص های خروجی مدل ۲۰۵	۲۰۵
جدول ۵-۱- نتایج تحلیل مدل پژوهش مربوط به بخش ورودی مدل ۲۱۴	۲۱۴
جدول ۵-۲- نتایج تحلیل مدل پژوهش مربوط به بخش پردازش مدل ۲۱۷	۲۱۷
جدول ۵-۳- نتایج تحلیل مدل مربوط به بخش خروجی مدل ۲۲۰	۲۲۰
جدول ۵-۴- نتایج تحلیل مدل مربوط به متغیرهای سطح اول مدل ۲۲۲	۲۲۲
جدول ۵-۵- متغیرهای ورودی و پردازش با بیشترین ضریب همبستگی ۲۲۳	۲۲۳
جدول ۵-۶- متغیرهای ورودی و خروجی با بیشترین ضریب همبستگی ۲۲۵	۲۲۵
جدول ۵-۷- متغیرهای پردازش و خروجی با بیشترین ضریب همبستگی ۲۲۶	۲۲۶

نام : سید مهدی	نام خانوادگی : گلستان هاشمی
قطعه و رشته تحصیلی : دکترای تخصصی (PhD) ، مدیریت بازرگانی (بین الملل)	دانشکده : مدیریت
تاریخ فراغت از تحصیل : ۹۱/۱۱/۲۸	نام استاد راهنما : دکتر عباسعلی حاجی کریمی
عنوان پایان نامه :	طراحی و تبیین مدل مدیریت نوآوری جامع و امکان سنجی اجرایی آن در سازمان های صنعتی ایران

چکیده
<p>در دوران پر تحول حاضر که تحت عنوان عصر نوآوری و اقتصاد مبتنی بر دانش و نوآوری نامیده شده نوآوری به معنای کلی خلق راهکارها و ارزش های جدید از الزامات و بایسته های اساسی فعالیت موفق سازمان ها است. توسعه ای خلاقیت و نوآوری نیازمند ساز و کارهای نظام دار مبتنی بر مدل های مدیریتی به روز می باشد و تغییرات پرشتاب محیطی توسعه ای فزاینده و مستمر مدل های مدیریت خلاقیت و نوآوری را ضروری نموده است. هدف اصلی این پژوهش ، طراحی و تبیین مدلی جامع برای مدیریت خلاقیت و نوآوری در سازمان های صنعتی با عنوان مدیریت نوآوری جامع و امکان سنجی اجرایی آن در سازمان های صنعتی ایران می باشد. در راستای دستیابی به پاسخ سوالات پژوهش و مبانی نظری طراحی مدل ، بررسی ها و مطالعات گسترده ای ادبیات موضوعی انجام و بر مبنای تحلیل آنها پاسخ هایی برای سوالات پژوهش حاصل و بر اساس رویکرد سیستمی با توجه به مزیت جامع نگری ، مولفه های مربوطه تعیین و مدل مفهومی پژوهش طراحی گردید. به منظور گردآوری داده های لازم جهت تحلیل مدل ، پرسشنامه تنظیم و پس از تایید روایی و پایایی ، بین نمونه ای انتخاب شده با روش نمونه گیری تصادفی طبقه بندی شده توزیع شد . تعداد ۳۰۸ پرسشنامه مفید جمع آوری و داده های آن برای استفاده در تحلیل ها استخراج گردید . جامعه ای آماری پژوهش ، شرکت های صنعتی متوسط و بزرگی هستند که طبق مبانی نظری و نظر خبرگان ، با توجه به دو ویژگی دارا بودن واحد تحقیق و توسعه و نظام پیشنهادها انتظار می رود نوآوری در آنها به طور نسبی بیشتر مورد توجه باشد . با استفاده از روش های آماری تحلیل همبستگی ، رگرسیون و مدل سازی معادلات ساختاری با به کارگیری نرم افزار های SPSS و LISREL مدل پژوهش مورد آزمون و تحلیل قرار گرفت و شاخص های نیکویی برازش مدل مطلوبیت آن را تایید نمود . همچنین تحلیل شکاف وضعیت موجود و بالقوه ای سازمان های صنعتی ایران نسبت به شاخص های مدل ، نشان داد فاصله ای معنی داری میان آنها وجود دارد.</p>
واژگان کلیدی
مدیریت نوآوری ، مدیریت نوآوری جامع ، مدیریت خلاقیت ، مدل های نوآوری ، خلاقیت و نوآوری در سازمان

فصل اول

کلیات پژوهش